

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 95

číslo: 26

28. června 2015

Cena: 8 Kč

Pravda vítězí

Interaktivní dílna pro základní školy a gymnázia

Předchozím generacím se povedlo vymazat náboženskou výuku ze systému vzdělávání. Domnívaly se, že tím mladým lidem prospějí a dopřejí jim tak svobodu vlastního názoru nezátíženého staletým církevním tmářstvím. V jistém ohledu se jim to podařilo. Mladí na základních a středních školách jsou mnohem svobodomyšlnější, ale často více, než by si přáli pedagogové, rodiče a nakonec i děti samotné. Řeší totiž problémy, které dříve nebyly, mají v hlavě mnoho otázek, na které často nemohou v rodinách ani ve vzdělávacím systému nalézt odpovědi. Školy řeší patologické chování žáků

„Pravda vítězí - a vy tomu věříte?“ Nejen, že mě takové otázky vyděsily, ale vedly mě i k tomu, abych oblékla Boží zbroj a pokusila se o změnu.

s pomocí výchovných poradců a psychologů. Ve vzdělávacím systému fungují organizace, které nabízejí preventivní programy řešící alkoholismus, šikanu, drogovou závislost apod. Ve školách byla zavedena etická výchova, aby se alespoň částečně předcházelo těmto problémům. Nicméně se domnívám, že etika bez náboženského kontextu je jako stavba na písku – bez základů. Mnohokrát jsem se na svých besedách ve školách setkala s otázkami studentů: „K čemu nám to je, když budeme dobří?“ „Co je pokora?“ „Pravda vítězí – a vy tomu věříte?“ Nejen, že mě takové otázky vyděsily, ale vedly mě i k tomu, abych oblékla Boží zbroj a pokusila se o změnu. Před rokem na synodě duchovních pražské diecéze jsem představovala materiál interaktivní dílny s názvem „Pravda vítězí“, který jsem vypracovala na výzvu ústřední rady k 600. výročí smrti M. J. Husa. Materiál byl

poskytnut duchovním, aby s ním vstoupili do základních škol. Tehdy jsem se domnívala, že tím má práce na tomto materiálu skončila. Velmi jsem se mylila. Během uplynulého roku mě několik přátel vyzvalo, abych svoji práci uveřejnila na metodickém portálu RVP. Jde o webovou stránku, kterou spravuje *Národní ústav pro vzdělávání* a která funguje jako hlavní metodická podpora rámcově vzdělávacích programů pro učitele a ředitele škol.

Interaktivní dílna za uplynulý rok prošla velkými didaktickými i grafickými úpravami. Cíle však bylo dosaženo a interaktivní dílna je nyní součástí metodického portálu RVP – volně přístupná všem školám v naší zemi. Dílna „Pravda vítězí“, jak už její název napovídá, se točí kolem

tohoto známého husitského hesla. Je určena pro žáky 8. a 9. ročníků ZŠ a pro gymnázia. Snaží se vést neformálním a netradičním způsobem etickou diskusi o samotném vnímání pravdy, ale též o příběhu, osobě a výzvě, kterou v kulturních dějinách i přítomnosti představuje M. J. Hus. Soustředí se na jeho vnímání etiky a osobní odpovědnosti, a to zcela srozumitelným a pro žáky blízkým způsobem. Klade si za cíl podnítit žáky k vlastnímu etickému rozhodování a jednání. Dílna přibližuje elementární zásady, které pramení v tisícileté židovsko-křesťanské evropské kultuře a které jsou obsaženy v Husově zápase a úsilí české reformace. I když je materiál veřejně přístupný školám a lektorům preventivních programů, mohou jej duchovní využít k vlastním aktivitám pro školy. Kromě portálu RVP můžete materiál včetně průvodního dopisu nalézt na stránkách pražské diecéze <http://katecheze.ccsphpraha.cz/jan-hus.html>. Přeji hodně zduar a Božího požehnání při práci s mládeží.

Lenka Selčanová

Foto: L'Osservatore Romano

Papež František dal najevo významnost českého reformátora Mistra Jana Husa a tradice s ním spojené, když dne 15. června 2015 v Římě přijal a oslovil potomky české reformace – husity a evangelíky. V projevu k představitelům církvi z České republiky papež František označil Jana Husa za významnou osobnost a připomenul jeho kazatelskou věhlasnost i rektorské působení.

Zaznělo povzbuzení k vzájemnému poznávání mezi křesťany, k uznávání a efektivní spolupráci. Na setkání s papežem Františkem navazovala bohoslužba smíření

Návštěva v Římě

v kapli v Nepomucenu v Římě. Přítomni byli tři kardinálové – kardinál Miloslav Vlk, Walter Kasper a Giovanni Coppa; účastnil se jí též biskup František Radkovský. Naši církev zastupovali bratr patriarcha dr. Tomáš Butta, dr. Hana Tonzarová a dr. Jiří Vaniček. Československá církev evangelickou pak synodní senior Joel Ruml, Daniel Ženatý a Gerhard Reininghaus. Delegace husitů a evangelíků byla v katolické koleji přijata s pohostinností. Kolej Nepomuce-

num v Římě byla místem myšlenkového odporu proti komunismu v čase totality.

Církev československá husitská společně s Českobratrskou církví evangelickou připravují „Husovské slavnosti 2015“, které se budou konat v Praze na Staroměstském náměstí a v přilehlém okolí 5. a 6. července.

Bohatým duchovním a kulturním programem bude veřejnosti připomenuta Husova osobnost u příležitosti 600. výročí jeho smrti.

Tomáš Butta patriarcha

(Historickému setkání se budeme věnovat i v příštím čísle.)

Hus ve Vatikánu - opět v roce 600. výročí smrti

Poselství od „apoštolských prahů“ o „hojení ran z minulosti“ přinesl české kulturní a náboženské veřejnosti papež Jan Pavel II. v projevu na Pražském hradě 21. dubna 1990. Výzva českým teologům a historikům ke studiu osobnosti, díla a postavení mezi reformátory v dějinách směřovala k vytváření trpkou minulostí nezátíženému, novému náboženskému, kulturnímu, politickému – českému i mezinárodnímu obzoru. Usilování formovat novou, co nejširší perspektivu náboženskou i společenskou vedlo kardinála Miloslava Vlka 11. července 1993 k ustavení Komise pro studium problematiky spojené s osobností, životem a dílem M. J. Husa, jež se záhy z konfesní transformovala v ekumenickou a interdisciplinární. Přestavovala první trvalé institucionální centrum, podnětující veřejný život s úkolem znovu se zabývat důležitou otázkou filozofie českých dějin.

Interdisciplinární a internacionální vědecký dialog současného husovského bádání pak představovalo mezinárodní symposium *Jan Hus mezi epochami, národy a konfesemi* v Bayreuthu ve dnech 22. - 26. září 1993. Na jeho uspořádání měla lví podíl Husitská teologická fakulta UK v Praze, jejíž historik Jan B. Lášek editoval konvult pronesených přednášek, majících vesměs trvalou hodnotu. Ukázalo se, že Husova kauza není jen českou a konfesní, nýbrž je výzvou k hledání společného evropského morálního a náboženského obzoru. Touha českých teologů a historiků došla ohlasu – doplnění v širokém mezinárodním kulturním kontextu se realizovalo na konferenci v Římě na Lateránské univerzitě 15. - 18. prosince 1999. Vatikánská rezie konferenci zasadila do liturgického adventního očekávání příchodu Ježíše a magických světových oslav přelomu tisíciletí. Lesk sejítí zvýšila přítomnost a projev českého prezidenta. Vyvrcholením se stala alokuce Jana Pavla II. dne 18. prosince, jejíž závěry mají povahu učitelského výroku od apoštolských prahů, oslovujících celé křesťanstvo a euroamerickou civilizaci. Už tento procesní akt znamená přenesení Husovy kauzy a jejího filozofického významu mezi univerzální lidskou problematiku, jak zvýraznil projev českého prezidenta. Reformátor tváří tvář utrpení a smrti, jak plyne z papežského výroku – co hlubšího a vyššího lze ještě o Husovi dodat? „Inconvictus et inconfessus – neusvědčen neodvolal“ – viděli soud nad Husem v existenciálním kontextu současnosti.

V roce 600. výročí Husovy smrti papež František odhaluje nový eklesialogický kontext: vzájemné odpuštění a porozumění v nové situaci křesťanstva. Bůh mezi námi stále nově tvoří... Zdeněk Kučera

pení pěveckých sborů ZUŠ Louny. Také vědomostní soutěž pro děti byla tentokrát zaměřena na prozkoumání znalostí o životě a díle českého reformátora. Skupinku dětí, mocně podpo-

rovanou rodiči a prarodiči, však ani náročné otázky týkající se Husova učení o eucharistii nevyvedly z míry. Každý, kdo se zúčastnil, dostal odměnu, tak to cítíme jako správné.

Zatímco se děti po náročném boji občerstvovaly v nealkoholickém baru, který si v předsálosti kostela dočasně otevřeli žáci z Hotelové školy v Žatci, dospělí už poslouchali první přednášku, již pronesla Milena Bílková na téma „Nástěnné malby ve františkánském klášteře v Kadani“. Po slovu odbornice na dějiny umění a krátkém pěveckém vystoupení žákyň ze třídy V. Studené a M. Brýdové ze ZUŠ Louny následovala přednáška učitele a milovníka dějin a literatury Vládi Honse, jenž nám připravil

Pokračování na str. 3

Ohlédnutí za Nocí kostelů

Je téměř neuvěřitelné, že jsme se letos v Lounech přihlásili do ekumenického projektu „Noc kostelů“ už poštěstě, ale je tomu skutečně tak! Rok od roku máme více a více zkušeností a kontaktů, takže je náš program pro lounskou veřejnost opravdu bohatý a spokojenost návštěvníků, jichž přibývá, je pro nás organizátory tím nejlepším oceněním naší práce!

Letošní rok prožíváme významné Husovo výročí, takže husovská tematika nemohla chybět ani o „Noci kostelů“. Již v lednu vyhlásila naše náboženská obec ve spolupráci se ZUŠ Louny dětskou výtvarnou soutěž „Mistr Jan Hus očima dětí a mláde-

že“, jejíž vernisáž se konala právě 29. 5. a zahajovala celý program „Noci kostelů“. Při vernisáži byly vyhlášeny výsledky soutěže a byli oceněni vítězové, kteří s námi pojedou na slavnostní předání cen do sídla pražské diecéze. Vernisáž doprovodilo vystou-

Hluboký humor Silesiův

Asi před čtyřiceti lety jsem hovořil s Janem Blahoslavem Čapkem o Silesiově básnickém souboru „Cherubský poutník“, který jsem tehdy překládal do češtiny. Byli jsme tehdy oba v politické nemilosti. Básně vznikly v období třicetileté války, kdy proti sobě bojovaly nejen armády katolických a protestantských mocností (náboženství bylo krycí záminkou jako ostatně vždy), ale přeli se také teologové, a to dost nevybíravě.

Profesor Čapek, vyznáním evangelík, mi řekl, že teologicky přísní protestanté by Angelu Silesiovi vydat „Poutníka“ nepovolili. Byli to katolíci, kteří mu dali 2. dubna roku 1657 „imprimatur“ s podpisem „Joannes Guilielmus luncher p. t., Universitatis Rector“.

Angelus Silesius (Johannes Scheffler) se narodil ve Vratislavi (proto Silesius = Slezský) v protestantské rodině a konvertoval ve věku 29 let jako promován doktor filosofie ke katolictví roku 1653, dost možná i pro nekompromisní teologickou těsnost tehdejšího protestantismu.

To, že Silesius dostal pro svého „Poutníka cherubského“ povolení od katolíků, přesto budí podiv, poněvadž obsahuje řadu básní, hlavně dvojverší, daleko přesahujících věroučnou rozmezí (i nyníější, a nejen katolická). Lehkým tónem „svatého humoru“, jenž přesahuje vážnost paradoxu, je možno vystihnout více, než co dovozuje rozumové rozpětí. Uvádím některá dvojverší:

„Bůh v čase stává se, ač nemá počátek,
čím nikdy nebýval svůj celý věčný věk.“

„Tak příliš oplývá Bůh úradky a činy,
že v sobě propátrá se stěží pod hlubiny.“

„Bůh nádherný je tak, že nelze mu v tu krásu,
ač věčně dívá se, popatřit bez úžasu.“

„Jak dlouho trvá on, Bůh věčně věků jsoucí?
To neví ani sám, a přec je vševedoucí.“

„Bůh, kdyby šířil svou a výši měřit měl,
pak, jakkoli je Bůh, by míru zapomněl.“

„Bůh výstřední je tak, že něco konečného
on nezná, neví, kde je konec Božství jeho.“

„Že Bůh je bez konce? Kdo mne tak věřit nutí?
Vždyť ve mně hledá své konečné spočinutí!“

„Proč k svému obrazu Bůh učinil mne, věz:
vzor jiný tenkrát mu nikdo nepřines.“

„Bůh nově netvoří, to pouze nám tak zdá se;
je věčné u něho, co pro nás vzniká v čase.“

Text a překlad básníka Angela Silesia Miroslav Matouš

Z kazatelského plánu

Pátá neděle po svatém Duchu

Lidé všech národů, tleskejte v dlaně, hlaholte Bohu, plesejte zvučně. Hospodin, Nejvyšší, vzbuzuje bázeň, on je Král velký nad celou zemí.

ŽALM 47, 2-3

První čtení: Pláč 3,24-33

Tužby pro dobu po Duchu svatém (II):

1. Abychom v Božích přikázáních zalíbení našli a Boží vůli se řídili, modleme se k Hospodinu.
2. Abychom v útrapách života odvahy a trpělivosti osvědčovali, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Panovníku, Hospodine, vyslyš prosby svého lidu a svou mocnou rukou nás ochraňuj před každým nebezpečím! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: 2. Korintským 8,7-15

Evangelium: Marek 5,21-43

Verše k obětování: Žalm 30,3-4

Verše k požehnání: Žalm 34,5.12

Modlitba k požehnání:

Panovníku, Hospodine, děkujeme ti, že nás obdarováš bohatstvím své milosti. Pozdvihni nás k novému životu a připrav si nás na příchod své slávy! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 25, 100, 109, 110, 176, 192, 288

Události doby válečné na Jičínsku 1934 - 1945

Pokračování vyprávění
Miroslava Matouše z čísla 25

Procházel jsem se Husovou třídou se známým děvčetem, myslím, že se jmenovala Věra Trnková. Po dlažbě pochodoval útvar sovětské armády a proti nám kráčel „mystik“ Panocha. Znal nás dobře oba. Volal nám vstříc: „Tak co říkáte mému dílu?“ - Aleš Panocha se stal později posledním strážným na jičínské věži, trůnící nad Valdštejnským náměstím. Objevil jsem ho nečekaně nahofe na ochozu, kam se tehdy stoupalo do poloviny po schodech a potom asi po dvou žebřících. Právě seznamoval turisty s okolím: „Tady na severu vidíte lipovou alej, ta je dva kilometry dlouhá, za ní vidíte Libosad a ještě dále s tou věžičkou je věznice kartouzy ve Valdících. Tam se dostanete za necelou hodinu a zpátky nejdřív za pět roků.“

Teprve později jsme se dozvídali – nikoli z rozhlasového vysílání a novin - o zločinech, páchaných po skončení pražského povstání na německých civilistech, většinou starousedlících, a o internačních táborech, rovných německým koncentrákům, zatímco básníci velebili ty, kdo měli odvalu bojovat za osvobození proti německému vojsku.

„Muži a hoši, co jste dali městu,
to bude věčně s tímto městem stát.
Co bylo krásy
v prostém vašem gestu:
zvednouti zbraň a jít bojovat.“

Tehdy byl jen jediný člověk, jenž se odvážil veřejně odsoudit páchané krutosti. Přemysl Pitter při poválečném shromáždění v Miličově domě, útulku pro chudé žižkovské děti, jehož byl ředitelem, prohlásil: „Obtíženi velkými vinami a s hlubokým smutkem vstupujeme do nového údobí dějin. ... Dnes celý národ volá: Jsme svobodni! Avšak pravda Boží nás nutí k otázce: Jsme opravdu svobodni? Je to ta svoboda, po které jsme plakali, o ní snili, za kterou umírali v žalářích a plynových komorách sta a tisíce lidí? Je to ta svoboda ducha? Nikdy nebyl náš národ tak nesvobodný jako dnes, tak zotročený pomstychtivostí, ovládnutý zaujetím a bezohledností! Či je hodno národa Husova a Masarykova, aby své nepřátele upaloval zaživa a trýznil jejich ženy a děti?“

Až po letech, hlavně po převratu roku 1989, bylo možno všechno doznat – i nelidské zacházení s německými obyvateli před jejich odsunem do Německa. Jen pomalu se začaly hojit oboustranně zasazené i utrpené rány. Dá se usuzovat, že nepřátelství mezi našimi národy pominulo.

ZAVĚR

Následujících let dvojí nesvobody se Karel Čapek nedožil. Unikl zatčení a patně i koncentračnímu táboru, v jakém zahynul jeho bratr Josef. Také u nás došlo k tomu, co je v Čapkově článku uvedeno: „Všude, kde se děje násilí na kulturním lidství, nalézáme vzdělance, kteří to hromadně provozují s sebou, a dokonce se při tom ohánějí ideo-

vými důvody. ... Není to náhoda, že každý násilný režim se obrací v první řadě proti svobodné inteligenci, ... že násilně omezuje čili usměrňuje ducha: jednomu národu, jednomu systému, jednomu sobectví budeš sloužiti, nebo tě vykopneme botou okovanou. ... Jak se zdá, v dnešním stavu světa má být inteligenci vyhrazena trojí cesta: spoluviny, zbabělosti nebo mučednictví.“ ... „Snad ještě zbývá čtvrtá cesta: nezradit svou duchovní disciplínu; za žádných okolností, pod žádným nátlakem nezpřít v sobě ducha neomezeného a vidomého. V tom a v tom jediném je zvláštní svoboda a urozenost ducha; nenechme si ji vzít, neboť stojí za nejtěžší oběti.“ Historie je velká učitelka. Jan Blahoslav Čapek napsal knihu o době pobělohorské „Za jazyk přibitý“. Kniha vyšla v roce 1970 za normalizace nedopatřením cenzury. V odstavci, který uvedu, se autor historicky opírá o tehdejší poměry, ale má na mysli současnost: „Kdo dnes není odsouzen ad perpetuum silentium, k trvalému mlčení? Ten je přibit za jazyk proto, že mu zavraždili člena rodiny, naplnili ho stálými přízraky děsu, druhý Čech má jazyk přibitý proto, že ho povolali k výslechům, řvali na něj a vyhrožovali mu, ... a tak to jde dál a dál v celém národě. A jsou ovšem ti, kdo ani nemusí mít jazyk přibitý, ale ochotně se vzdávají slova přímého jen proto, aby nebylo ohroženo jejich pohodlí, jejich výnosná místa, jejich freje, jejich hrnce egyptské.“

Dokončení příště

Nad Písmem

JSME NA TO TAKY ZVĚDAVÍ?

Mk 5,21-43

„Když se Ježíš přeplavil v lodi opět na druhou stranu a byl ještě na břehu moře, shromáždil se k němu veliký zástup. ... Když se doslechla o Ježíšovi, přišla zezadu v zástupu a dotkla se jeho šatu.“

Mk 5,21; 27

Bylo již hodně řečeno a napsáno o tom, kterak Ježíš uzdravil dceru představeného synagogy a kterak při tom ještě jakoby mimochodem uzdravil ženu, která se k němu zezadu přikradla. Obdivujeme víru oně ženy, stejně tak žaseme nad uzdravením dítěte, které bylo dle svědků již mrtvé. Právě tak jsme již mnohokrát zdůrazňovali Ježíšovu větu „Neboj se a věř!“

To vše je správné a mohu se k tomu jen připojit. Co mě ale zaujalo na výše zmíněném oddíle z páté kapitoly Markova evangelia, bylo něco jiného. Je to naznačeno již ve větách, které toto zamyšlení uvozuji. Ježíš se přeplavil na druhou stranu jezera a tam na něj již čekal veliký zástup. U nás jsme zvyklí na velká sročení lidu (resp. na reportáže z nich), kde jsou k vidění často i desítky tisíc lidí. S takovým počtem u jezera asi nebylo možno počítat, ale i tak tam bylo lidí na svou dobu hodně. A oni tam nejenže očekávali Ježíše, oni přímo i čekali, co řekne, co udělá. Tlačili se na něj, chtěli mu

být co nejbliže, chtěli si sáhnout.

To všechno známe – když přijede do naší blízkosti nějaká opravdová (nebo za opravdovou považovaná) hvězda, mnoho lidí je ochotno nechat se ušlapat, aby se k ní dostali. Zástup, o kterém mluvíme, ale obsahoval i takové, kteří věřili, že Ježíš skutečně má moc mnohé udělat a změnit. Možná bylo takových lidí v zástupu hodně.

Proč to zmiňuji? Zajímalo by mě, jak by to dopadlo, kdyby se rozkřiklo, že Ježíš přijede, dejme tomu vlakem a dejme tomu v 18 hodin na hlavní nádraží v (dosad'te své oblíbené město). Byl by tam zástup našich věřících? Můžeme jen spekulovat, nezjistíme to. Co ale vidíme zcela konkrétně, je to, kolik lidí se nechává zlákat každou neděli na setkání s Ježíšem do našich sborů, kostelů, modliteben.

Když jsem tento problém jednou zmínil, dostalo se mi odpovědi: „No jo, ale oni ho tam měli doopravdy.“ Trochu mě to zaskočilo. My snad nemáme uprostřed svých společenství Krista doopravdy? A jak tedy

jinak?! Bojím se, že chyba není v tom, že by s námi Ježíš nebyl, ale v tom, že ho nejsme schopni, popř. ochotni vidět a slyšet, ale hlavně poslechnout. Jakoby jeho autorita nebyla pro mnohé dost silná. Náš přístup často vypadá způsobem „musím si to někde ověřit a pojistit“, popř. podle rčení „důvěřuj, ale prověřuj“. Myslím, že moc nepřeháním, když řeknu, že tímto způsobem to rozhodně nejde. Zajímavé je, že si to, že to tak nejde, ověřujeme průběžně, ale nejsme ochotni nebo schopni s tím něco udělat. Pardon, ne s tím, ale se sebou.

Za stav naší církve (a že v tom nejsme sami, opravdu není dobrá výmluva) nemohou předkové ani těžká doba, ale jen a jen my sami. Nenabízím návod k nápravě, protože ten máme již napsán v Bibli. Jen ji otevřít a zamyslet se. To už ale musíme každý sám, ale zároveň se o to musíme snažit všichni dohromady a spolu, ve sborech, v rodinách, všude. Pojdme, máme poslání! A velkou zodpovědnost!

Vladislav Pek

Náš nebeský Otče, prosíme tě o sílu přiznat si slabost,
o moudrost přiznat si pošetilost.
Dej, ať jsme silní v následování Krista, v lásce k lidem.
Pomoz nám, ať se nebojíme oběti, a ukaž nám, že čas, který
věnujeme tvé věci, je časem nejužitečněji stráveným. Amen.

Husův areopág - červen 1415

V červnu r. 1415 dostalo se Janu Husovi určitého prostoru, aby se před více než dvěma sty koncilními otci vyjádřil k obviněním z bludů, která byla na něj uvalena. Stalo se tak ve dnech 5., 7. a 8. června.

Již prvního dne po „disputaci“ píše Hus přátelům: „*Bůh všemohoucí dal mi dnes srdce statečné a silné. Vyvráceny jsou již články dva. Již doufám v milost Boží, že jich bude vyvráceno více. Křičeli téměř všichni proti mně jako Židé proti Ježíšovi.*“ Podle Mistra Jana snad jen jediný muž ve shromáždění mohl se zvat jeho přítelem; toho Jan Hus nazývá „pater“.

V oněch zmíněných dnech byl na Husa veden frontální útok; byly mu vytýkány viklefské bludy, např. že ničí svým učením o předurčených ke spasení a předzvěděných k ztracení církev pozemskou (bojující – ecclesia militans). Již 5. června se dokonce pokusili někteří preláti a teologové ukončit Husův proces a ze své vůle začali sepisovat rozsudek. Husovi přátelé se však o této věci doslechli, okamžitě informovali Zikmunda Lucemburského, který nařídil, aby Husovi byl poskytnut prostor pro „veřejné“ slyšení. Ataky na Jana Husa nekončily. Např. mu vyčetli, konkrétně 7. 6., že po vzoru Wycliffa tvrdil, že kněz ve smrtelném hříchu neslouží mši svatou. Kdyby tomu tak bylo, pak by Jan Hus připustil, že přijímání svatě večeře u laiků (tehdy pod „jednou způsobou“, tedy jen hostie) je zbytečné, protože Kristus není ve svátosti přítomen žádným způsobem.

Hus marně namítá, že toto neučil a že jeho věta ve skutečnosti zněla, že „kněz ve smrtelném hříchu neslouží mši svatou hodně (= důstojně)“. Jean Charlier (zvaný Gerson), rektor pařížské Sorbonny, intelektuální „pilíř“ koncilu, toho nedbal a větu z Husova spisu Proti Pálčovi prostě a jednoduše „upravil“. Oněch „úprav“, svérázných výkladů Husových textů a tezí, je v době konání kostnického koncilu opravdu mnoho. Jan Hus si i v listě přátelům (7. června) povzdychne: „*Měl jsem za to, že bude na koncilu větší kázeň, uctivost.*“ Copak mu nevytýkají, že propadl v otázce večeře Páně Wycliffovu bludu, který měl spočívat v učení, že při mši svatě nedochází k plné proměně podstaty chleba („chlebovitosti“) a vína („vínovitosti“) v tělo a krev Páně? A když mu připomínal kardinál d'Ailly, že proti němu svědčilo „dvacet svědků, prelátů, doktorů a jiných velkých a znamenitých mužů...“, podotkli také, že nelze „*tě soudit podle svého svědomí, nýbrž podle toho, co zde bylo proti tobě dokázáno a dovedeno a podle některých věcí přiznaných.*“ Když Hus poukazuje na to, že dal k posouzení arcibiskupovi Zbyňku Zajici z Hasenburka knihy Wycliffovy a on je dal místo teologické reflexe spálit, smáli se mu. Když mluvil o svém neortodoxním odvolání ke Kristu, smáli se mu. A kardinál d'Ailly, Husův zarytý odpůrce, pravil: „*...nedávno jsi ve věži (hradu Gottlieben) mluvil, že se chceš podrobiti soudu, proto ti radím, aby ses neza-*

plétal do těch bludů...“ A přidal se i král Zikmund: „*...nechci žádného kacíře hájiti, ano, kdyby jeden chtěl být v svém kacířství zatvrzelý, já sám bych ho chtěl podpáliti a spáliti.*“ Mistra Jana také tíží otázka, co je „s bradatým Jeronýmem“, který byl v květnu zatčen a uvržen do žaláře. V listě ze 7. 6. též dodává, že jej „*trápí bolest zubů, zvracení s krví, bolesti hlavy a kaménky. To jsou tresky povinné za hříchy a zároveň známky lásky ke mně.*“ Dne 8. června byly uvedeny „bludné“ články Husovy, v počtu třiceti devíti. Hus byl vyzván, aby je odvolal, což odmítl s tím, že nemůže odvolat něco, co neučil. Husova obrana mnohé jeho odpůrce rozlítla, a proto stupňovali své útoky. Hus byl viněn, že sloužil bohoslužby, ačkoli byl v klatbě. On se hájil tím, že byl „*sub apellatione*“ (v odvolání). Nakonec poctivý mistr Jan přiznal, že sloužil pod klatbami arcibiskupa Zbyňka Zajice z Hasenburka (1410) a kardinála Oda Colony z Říma (1411), což bylo podle církevního práva zavrženo. Když se snažil obhájit, že se v r. 1412 odvolal přímo ke Kristu, vzbudilo to mezi preláty smích. Není divu. Dobové kanonické právo takovýto způsob obhajoby neznalo a Husovo odvolání ke Kristu bylo v té době opravdu „skandální“ činem. Je tomu jak dnes. Na jedné straně litera církevního práva, na druhé straně duch Kristova zákona. Jak se říká v jedné staré gnostické slovní hříčce: „Bezuzdný lov bájných draků a vlků irituje bojovníky.“ Jan Hus stál proti dobovým vlkům a drakům. A obstál se ctí! **Martin Chadima**

Ohlédnutí ...

Pokračování ze str. 1

nevšední zážitek, když nás seznámil s několika básněmi o Janu Husovi v české, ale i světové literatuře. Jeho vystoupení jsme žel museli zkrátit, neboť se o svůj prostor již hlásily děti ze souboru „*Flauti di Luna*“ pod vedením svého nadšeného pana učitele Jana Krtičky. Jejich vystoupení nemohlo nepotěšit přítomné dospěláky. Blok přednášek pokračoval fundovaným výkladem Jana Mareše o „*Janu Husovi a jeho době*“. Závěrečné hodnocení odkazu M. Jana Husa pro naši současnost bylo přímo vyznáním hluboké úcty k této osobnosti našim věřícím tak vzácné. Posledním přednášejícím letošního programu byl náš dobrý spolupracovník Milan Bočkai, učitel odborných předmětů v Hotelové škole v Teplicích, na téma „*Pivo jako oblíbený nápoj a tradiční klášterní produkt*“, což přednášející doložil ve svém nadmíru poutavém výkladu, jehož nedílnou součástí byla degus-

tace zejména regionálních pivovarnických výrobků.

Na tuto promluvu navázal pečlivě připravený hodinový koncert chrámového pěveckého sboru vedeného naší sestrou varhanicí Ivanou Derflerovou, který má v Lounech své příznivce a posluchače.

Závěr programu byl skutečně ekleziologický, což je pro celý projekt typické. Se skupinkou věřících z římskokatolické farnosti za doprovodu kaplana z Chomutova jsme tentokrát šli po stopách lounských řeholníků a řeholnic a při jednotlivých zastaveních jsme rozjímali nad povoláním k životu s Bohem a nad jeho různými podobami, pro něž se věřící člověk může rozhodnout. Tuto pouť jsme zakončili výstupem na věž kostela sv. Mikuláše, kde se konala závěrečná modlitba.

Noc kostelů je pozeňhaný projekt, který nás vždy povzbudí a doplní nám potřebnou životní energii, již se nám přes veškeré úsilí nemůže při běžné pastorační práci dostávat. Bohu díky za to!

Helena Smolová

Církev nejsou kostely, to jsme my

(Promluva br. faráře Jurka k návštěvníkům Noci kostelů ve Slaném)

Řekněme si rovnou, že nejen o Noci kostelů, ale běžně přitahují kostely, a to i kostely naší církve, lidi se smyslem pro krásu architektury a umění i ty, kdo na sebe rádi nechávají působit mysterium prostředí. V tomto smyslu nejsou sborové domy a prosté modlitebny konkurenty. Ale můžeme i zde, ve slánské modlitebně ČČSH, mít a poskytnout to nejceněnější. Duchem svatým naplněný prostor je prostředím, kde lze zakusit vnitřně i vnějšně divy, z nichž největší je křesťanské společenství z těch, kdo k tomu byli původně nezpůsobilí. Tím už je vysvětleno, co znamená „církev nejsou kostely, to jsme my“.

Například jsem povzbuzován a oblažován, někdy i zahanbován těmi, kdo Bohu, církvi, bratřím a sestrám přinášejí oběti modlitební, časové, pracovní, finanční - a také jak se obětují těm, kdo to především potřebují. Jsou k tomu vybaveni plody Ducha: láskou, radostí, pokojem, trpělivostí, laskavostí, dobrotou, věrností, mírností, sebeovládáním. K praktickému nápomocnému křesťanství nás vybízí vzájemné sdílení těžkostí života. Odhodlání jít za tím, kdo řekl: „*Já jsem cesta, pravda i život,*“ je slyšet také z toho, jak ve sboru zpíváme.

Dochází i k pokleskům. Zpověď s upřímnou lítostí a přijetím duchovní posily mění i zdánlivě nezměnitelné a řeší i zdánlivě neřešitelné. K tomu všemu, ba ani k eucharistii, není nutný kostel, i když může být symbolem Boží vznešenosti. Ovšem lpění na kostele, místo na živém Bohu, je pohanské modlářství. Jak řekl prvomučedník Štěpán svým odpůrcům a pronásledovatelům: „*...Nejvyšší nepřebývá v chrámech vystavěných lidskýma rukama... Jste tvrdšíjní a máte pohanské srdce i uši! Nepřestáváte odporovat Duchu svatému, jako to dělali vaši otcové.*“ A Apoštol Pavel k nám promlouvá takto: „*Nevíte, že jste Boží chrám a že Duch Boží ve vás přebývá? Kdo ničí chrám Boží, toho zničí Bůh; neboť Boží chrám je svatý a ten chrám jste vy.*“

Hodlal Hus dělit církev na viditelnou a neviditelnou?

(Pokračování z minulého čísla)

Na tomto místě Hus navíc načrtne základní typologizaci poměru předzvěděných a předurčených k církvi. V tomto čtvřem poměru k církvi hovoří o předurčených křesťanech, kteří jsou křesťany skutečně i podle jména, o předzvěděných pohanech, kteří nejsou křesťany ani podle jména, předzvěděných pokrytcích, kteří jsou křesťany podle jména a předurčených křesťanech, kteří jsou skutečnými křesťany, i když ne podle jména. Až sem se zdá být vše celkem jasné. Avšak náhle se Hus odvolal na Augustinův spis *De poenitentia*, kde se hovoří o dvojím předurčení. O „*předurčení k přijetí spravedlnosti a odpuštění hříchů*“ a o „*předurčení k dosažení věčného*

života“, přičemž neopomene zdůraznit, že předurčení k přijetí věčného života vždy předchází předurčení k přijetí spravedlnosti a odpuštění hříchů. Vedle těchto předurčení pak Hus ale zmiňuje ještě jakýsi třetí typ předurčení: „*předurčení pouze k přítomné spravedlnosti*“. Hus tedy počítá i s tím, že jsou křesťané, kteří jednají spravedlivě pouze dočasně na základě Boží milosti. I toto předurčení je působeno Boží milostí a má kladný charakter. Přesto se zřetelně vymyká z dosavadního rozdělení a je zjevné, že Hus bude muset své členění ještě dále rozvinout. Již z tohoto členění je zřejmé, že Hus nehodlal dělit církev na viditelnou a neviditelnou. Pokud lze u Husa

Pokračování na str. 4

Z našich setkání

Malé ohlédnutí zpět

V rámci letošního projektu Noc kostelů jsme v našich náboženských obcích v Úvalech a Uhlířských Janovicích zhlédli výstavku výtvarných prací, které vytvořili děti z Křesťanského kroužku a základní školy v rámci letošního 600. výročí na téma „*Husitské symboly*“. Každé dítě to pojalo po svém;

snažily se vytvořit i portrét Mistra Jana Husa. **Jitka Pokorná**

O muzikálu Kazatel

Muzikál byl nastudován a uveden na scénu občanským sdružením *Verbum et musica*, které působilo při Církvi čsl. husitské v Brně-Řeckovicích. Tato skupina mladých a nadšených lidí nastudovala a uvedla hned dva muzikály Zdeňka Plecha „*Marnotratný syn*“ (1999) a „*Kazatel*“.

Poslední uvedení původního muzikálu se uskutečnilo v roce 2005 v Táboře u příležitosti Husovských slavností.

Současné zpracování je komorní verzi původního muzikálu a v nastudování opět mladých a nadšených lidí je na scénu uvádí Církev čsl. husitská v Brně-Židenicích a ZUŠ Brno-Veverčí.

Husovy dny v Brně

V rámci Husových dnů jsme se v Brně v červnu sešli v „červeném kostele“ Českobratrské církve evangelické k ekumenické bohoslužbě s účastí představitelů zdejších křesťanských církví, kde kázal br. biskup Juraj J. Dovala.

V Divadle Bolka Polívky se uskutečnilo představení muzikálu „*Kazatel*“, jehož autorem je Zdeněk Plech. V Husově sboru Brno-Botanická proběhla vynikající přednáška prof. Jany Nechutové „*Víme, kdo byl M. Jan Hus?*“, doprovázená výstavou „*Mistr Jan Hus v souvislostech*“.

Také v červenci vás srdečně zveme k řadě setkání:

- 1. 7. v 18.30 hodin v Husově sboru Brno-Botanická proběhne přednáška ThDr. Petra Šandery „*Petr, skála a klíče*“. Ve sboru je současně možné vidět výstavu „*Mistr Jan Hus v souvislostech*“.
- 2. 7. ve 20 hodin v „červeném kostele“ (Joštova ul.) muzikál *Kazatel*.

ZPRÁVY

Vystaven zvon pro Betlémskou kapli

V prosinci v roce 2013 za námi přijel na vánoční výstavu Pohádkové Vánoce v Betlémské kapli mladý zvonář z Myslukovic u Tábora Michal Votruba. Rokovali jsme o tom, co by měl připravit na příští vánoční výstavu s názvem Betlémské zvonění v Betlémské kapli. A tu přišel Michal Votruba s myšlenkou pořídit do Betlémské kaple na počest blízkého se významného výročí zvon s názvem „Mistr Jan“. Již mnoho let se v Praze přímo před kostelem žádný zvon nelil - bude snad pěkně obnovit tuto prastarou tradici lití zvonů přímo u příslušného kostela. Po celoročních přípravách jsme 6. 12. 2014 uspořádali před Betlémskou kaplí vlastní lití zvonu. Akce se zúčastnilo několik významných osobností a mnoho návštěvníků. Lití se zdařilo. Zvon je nejen krásný, ale má i krásný zvuk. To potvrdila i kolaudace zvonu, kterou provedl významný campanolog Petr Vácha 5. 6. 2015 v Betlémské kapli při zavěšování zvonu do provizorní stolice. Zde také bude až do 5. 7. 2015 vystaven tak, aby byl přístupný veřejnosti. Dne 5. 7. 2015 dojde při slavnostním setkání v Betlémské kapli k vlastnímu aktu „Darování zvonu Betlémské kapli“. Večer toho dne pak bude zvon definitivně zavěšen do zvonice Betlémské kaple (zde již nebude veřejnosti přístupný). Při bohoslužbě 6. 7. 2015 poprvé zazvoní z místa, pro které byl určen.

Věříme, že se nám po úspěšném ulití zvonu podaří započaté dílo zdárně dokončit, a doufáme, že zvonem „Mistr Jan“ důstojně uctíme památku Mistra Jana Husa a zároveň obohatíme souzvuk pražských věží o nový tón.

Blahoslav Lukavec

Porad „Mistr Janovi a Jiskrou“
Betlémská kaple v Praze, 5. července 2015 od 14 hodin

V 16.15 hodin Darování zvonu Betlémské kapli

- Z programu:
- Musica Bohemica
  - Cesta ke zvonu Mistr Jan
- slovo Blahoslava Lukavce a Jiřího Kubece
  - Slovo rektora ČVUT
  - Slovo patriarchy ČCŠH a ekumenických představitelů
  - Musica Bohemica
  - Ořízání odevzdání zvonu a požehnání
  - Slovo zvonáře Michala Votrubu a první zvonění na požehnaný zvon
  - Modlitba Páně
- patriarchy Tomáše Butty
  - Musica Bohemica

Pozvánka do Betlémské kaple

Ústřední rada Církve československé husitské srdečně zve při příležitosti 600. výročí mučednické smrti Mistra Jana Husa na bohoslužbu v Betlémské kapli v Praze, která se koná 6. července od 15 hodin.

Bohoslužbu povede patriarcha Tomáš Butta s pražským biskupem Davidem Tonzarem, brněnským biskupem Jurajem Dovalou a Hanou Tonzarovou. Kázáním poslouží patriarcha Tomáš Butta.

Hudebně spolupracují soubory Musica Bohemica s uměleckým vedoucím Jaroslavem Krčkem a Schola Gregorana Pragensis s uměleckým vedoucím Davidem Ebenem. Úvodní chorál zahraje dechový kvintet „Žestě Pražského hradu“.

V průběhu přijímání svátosti večere Páně vystoupí pěvecké sbory ČCŠH. Bohoslužba bude vysílána v přímém televizním přenosu (ČT2).

Prosíme účastníky bohoslužby, aby zaujali svá místa do 14.45 hodin. **red**

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

UTIŠENÍ BOUŘE

Seřadíte-li přeházené věty příběhu, jak mají jít správně za sebou, vyjde vám pořadí písmenek do tajenky.

1. Dívka ihned vstala a začala chodit. (U)
2. Mezitím lidé Jairovi oznámili, že jeho dcera zemřela. (R)
3. Ježíš se vydal do jeho domu. (R)
4. Všechno se zmocnil úžas a zděšení. (J)
5. Když byl kolem Ježíše zase jednu shromážděn veliký zástup, přišel za ním představený synagogy jménem Jairos. (V)
6. Ježíš jim přísně nařídil, že se to nikdo nesmí dozvědět. (E)
7. Úpěnlivě ho prosil, aby zachránil jeho dceru, která umírá. (Í)
8. Po cestě se v zástupu dotkla Ježíšova pláště jedna žena. (A)
9. Když jej přivedli k dívce, vzal ji za ruku a řekl: „Děvče, pravím ti, vstaň!“ (V)
10. Když se mu přiznala, řekl jí: „Tvá víra tě uzdravila, jdi v pokoji.“ (D)
11. Ježíš okamžitě poznal, že z něj vyšla síla, protože žena se tím dotykem skutečně hned uzdravila. (Z)
12. Věřila, že samotný dotyk ji vyléčí z mnohaletého krvácení, kterým trpěla. (U)
13. Nicméně Ježíš mu řekl: „Neboj se, jen věř!“ a pokračoval dál k jeho domu. (A)

(Řešení z minulého čísla: Mít víru.)

Jana Krajčířiková

Krasava Machová

Hodlal Hus dělit církev...?

Pokračování ze str. 3

hovořit o nějaké neviditelné církvi, pak je to „církev spící“, neboli duše čekající na vykoupení v očistci, a „církev zvítězilá“ na nebesích a snad i potenciální křesťané, ti co se jimi teprve stanou. Rozdělení na církev viditelnou (smíšené tělo spravedlivých a nespravedlivých) a neviditelnou (počet předurčených) získává jasné kontury až v reformaci, kdy je věřící křesťan konfrontován s realitou většího množství na sobě nezávislých církevních společenství. Zcela přirozeně v něm pak vzniká otázka: Která církev je ta pravá? Od této otázky se pak začne odvíjet celá nauka o znacích pravé (viditelné) církve. Rozdělení na církev viditelnou a neviditelnou má ale svůj další pramen také v otázce, kterou si klade i Hus: Jak je možné, že ve svaté církvi obecné jsou lidé, kteří působí zlo, za křesťany se pouze vydávají a zjevně nebudou spaseni, nebo kteří sice v současnosti věří, ale jednou odpadnou? Hus však přichází se zcela jiným řešením, které jasně vystupuje do popředí právě ve třetí kapitole. Předurčení může být u Husa i viditelnou realitou, zejména ten druhý typ Augustinova „předurčení k přijetí spravedlnosti a odpuštění hříchů“ a Husova zvláštní kategorie „předurčení k přítomné spravedlnosti“. Předurčení se projevuje spravedlivým jednáním a to je viditelná realita. Viditelnou realitou je i „mystické tělo Kristovo“. Při čtení tohoto výrazu bychom měli dávat hlavní důraz na slovo „tělo“, nikoli na slovo „mystické“, od kterého bychom asi snáze mohli dospět k výrazu „neviditelné“. Tělo je právě to, co vidíme, proto Hus používá příměr k lidskému tělu. Předurčení vytvářejí údy těla, předzvěděni jsou sice viditelně v těle, ale k němu nepatří. Jak je to však s těmi, kteří jednají spravedlivě jen po určitý čas a pak od Boha odpadnou? U nich přece nemůže být nijak viditelné, jestli patří k tělu jako údy nebo jsou pouze v těle jako něco, co k němu nepatří. Jestliže jednají byť jen po určitý čas spravedlivě, pak musejí mít nějakou podobnost s údy, avšak zároveň nemohou být ústrojnými údy, neboť podle Husova rozlišení žádný předzvěděný nikdy k svaté církvi obecné neboli k mystickému tělu Kristovu nenáležel. Tento nejproblematictější bod svých úvah posléze rozebírá ve čtvrté kapitole svého traktátu.

(Zkrácená verze studie, která vychází v Theologické revui 2/2015)

Dokončení příště

Jiří Vogel

Z EKUMENY

ZÁSTUPCI ČESKÝCH CÍRKVÍ VE Vatikánu

Papež František u příležitosti 600. výročí smrti Jana Husa ve Vatikánu přijal zástupce českých křesťanských církví. Ve své řeči vyjádřil lítost nad upálením českého kněze a reformátora a vyzval k tomu, aby církev sporné otázky z minulosti řešila s novým vhladem. Audience v Apoštolském paláci trvala téměř hodinu a podle českého velvyslance ve Vatikánu šlo o mimořádné přátelské setkání. Audience se zúčastnili emeritní pražský arcibiskup a kardinál Miloslav Vlk, plzeňský biskup František Radkovský a rovněž zástupci Církve československé husitské – patriarcha dr. Tomáš Butta, dr. Hana Tonzarová a dr. Jiří Vaníček – a Českobratrské církve evangelické (ČCE). Kromě nich byl v české delegaci i historik Jaroslav Šebek a místopředsdkyně Senátu Miluše Horská.

František pozdravil zástupce husitské a českobratrské církve a přivítal možnost obnovit a prohloubit vztahy mezi církevními komunitami, uvádí zpráva zveřejněná na oficiálním webu Vatikánu. „V duchu učení Pána Ježíše, který se v předvečer své smrti modlil za sjednocení svých následovníků, jsme povinni prosazovat větší vzájemné porozumění a aktivní spolupráci. Mnohé spory z minulosti je třeba přehodnotit ve světle nového kontextu, v němž žijeme. Dohody a porozumění dosáhneme, když budeme řešit tradiční sporné otázky s novým vhladem,“ řekl papež.

Hlava Římskokatolické církve označila Jana Husa za uznávaného kazatele a pozoruhodnou osobnost a jeho skon na hranici za tragický. Papež připomněl slova Jana Pavla II. z roku 1999, jimiž tehdejší papež vyjádřil lítost nad krutou Husovou smrtí a přiřadil ho k církevním reformátorům.

„Ve světle tohoto přístupu je nezbytné pokračovat ve studiu osobnosti a díla Jana Husa, který byl dlouho předmětem neshod mezi křesťany, zatímco dnes otevřel cestu k dialogu,“ konstatoval František. „Tento výzkum, provedený bez ideologického zatížení, bude důležitou službou historické pravdě, jakož i všem křesťanům a celé společnosti, a to i za hranicemi vaší země,“ zdůraznil.

František vyjádřil přesvědčení, že křesťané mohou jít dál cestou usmíření a míru. „Na této cestě se učíme poznávat se vzájemně jako přátelé a vnímat motivy druhých v tom nejlepším světle. V tomto smyslu doufám, že křesťané vybudují svazky přátelství na úrovni místních komunit a farností,“ zdůraznil papež. „Bůh nás ve svém milosrdenství obdařil schopností rozpoznat všechny hříchy a vědět, jak si vzájemně odpouštět,“ uzavřel svůj projev.

V Římě se na papežské koleji Nepomucenum uskutečnila také bohoslužba smíření a odpuštění u příležitosti Husovy mučednické smrti. Také na této bohoslužbě byli členové české delegace, Vatikán zastupoval papežův blízký spolupracovník, emeritní předseda Papežské rady pro jednotu křesťanů kardinál Walter Kasper.

Podle www.christnet.cz

Týdeník Církve československé husitské

Český zápas

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wucherlova 5, 160 00 Praha 6

Redakce: Vedoucí redaktorka ThDr. Klára Břeňová, redaktori: PhDr. Václav Drašnar, Mgr. Ervín Kukuczka, grafik: Milan Udržal tel.: 220 398 107, e-mail: cesky.zapas@ccsh.cz

Redakce si vyhrazuje právo na úpravy a krácení příspěvků. Tisk: Grafotechna, distribuce: A.L.L. production s.r.o., Ve Žlábku 77, 193 00 Praha 9 - Horní Počernice

MK ČR E 127 ISSN 0323-1321

Předplatné: Mgr. F. Brynych, tel.: 220 398 117, e-mail: frantisek.brynych@ccsh.cz. Reklama: A.L.L. production: tel. 234 092 866, e-mail: martina.machackova@predplatne.cz

